

T A R İ H VESİKALARI

Sayı: 2

Ağustos 1941

Cilt: I

ANADOLU VE RUMELİ MÜDAFAAİ HUKUK CEMİYETİNİN KURULUŞUNA AİT VESİKALAR

Mecmuamızın geçen sayısında Türk İnkılâp Tarihinin mühim safha ve hareketlerinden birini teşkil eden «Anadolu ve Rumeli Müdafaaî Hukuk Cemiyeti» nin kuruluşu hakkında Ebedî Şef Atatürk tarafın an Sivas vilâyet makamına verilmiş olan istida ile beyannameyi ve Sivas Kongresinin umumî beyannamesini faksimileleriyle birlikte umumî istifadeye arzetmiştik. Bu sayıda da bunları tamamlayan bir vesikayı, «Şarkî Anadolu Müdafaaî Hukuk Cemiyeti» nizamnamesi esas tutularak bazı tâdillerle vücuda getirilmiş olan «Anadolu ve Rumeli Müdafaaî Hukuk Cemiyeti» nin esas nizamnamesini neşrediyoruz.

Aslı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Müdürü Selim Gerçek'in şahsî koleksiyonunda bulunan bu nizamname, Erzurum'da «Türk Basma Evi» nde 10. VIII. 1335 (1919) tarihinde 70 × 108 boyunda âdi matbaa kâğıdı üzerine basılmış ve Erzurum Kongresince kabul olunarak resmî muamelesinin ikmalî için 24 Ağustos 1919 tarihinde Erzurum Vilâyeti makamına Mustafa Kemal tarafından tevdi edilmiş bulunmaktadır (1). Bnnun tam bir metnini Cevdet Kerim İncedayı «Türk İstiklâl Harbi» adlı eserinde de neşretmiştir (2).

Bu Nizamnamenin Erzurum Kongresinde ilk müsveddesinin Birinci Büyük Millet Meclisine Erzurum Mebusu olarak iştirak etmiş bulunan Albayrak gazetesi Müdür ve sahibi Süleyman Necati Güneri [3] tarafından hazırlandığını ve Kongre nizamname encümenini teşkil eden Trabzon Mebusu Servet, mütekâit Yarbay Kâzım Yürdalan [4], Süleyman Necati Güneri ile kendisinden müteşekkil heyetçe son şekli verildikten sonra bazı kelime ve ibare tashihleriyle Kongre umumî heyetince kabul edilmiş bulunduğunu Erzurum Kongresi kâtipliğini yapmış olan Maarif Vekillîği Teftiş Heyeti Reisi Cevat Dursunoğlu söylemektedir.

[1] Nutuk, 1934 baskısı, Cild 3, S. 32, Vesika 41.

[2] Türk İstiklâl Harbi (Garp Cephesi) 1341, İstanbul, S. 21 - 27.

[3] Bir önceki devrede Zonguldak Mebusu ve şimdi İstanbul'da Cibali Kız Ortaokulu Tarih - Coğrafya Öğretmeni.

[4] Şimdi Konya' da Nafia Komiseri.

Türk Tarih Vesikaları

Bizim burada faksimilesini Türk yazısı metni ile birlikte neşretmekte olduğumuz nüshanın hnsusiyeti, Sivas kongresinde bütün vatana şamil olmak üzere kurulan ve teşkilâtlandırılan cemiyetin nizamnamesini vücûda getirmek için Erzurum metni üzerinde yapılmış olan esaslı fakat kısa tâdilleri gösteren ve yapılan yeni nizamnameye pratik bir zihniyetle ilk müsveddeyi teşkil etmiş olduğu tahmin edilen nüsha olmasıdır.

Ebedî Şef Atatürk, 1937 de Dolmabahçe Sarayında Türk Tarih Kurumu tarafından tertip edilen «Türk Tarih Sergisi» nin Türk İnkılâbı kısmında da teşhir edilmiş olan bu vesikaya sureti mahsusada alâka göstermişler, yalnız mavi kopye kalemle yapılmış olan bu tâdil ve ilâvelerin kimin elyazısı olduğunu hatırlıyamamışlardı.

Faik Reşit UNAT

Kapak:

ŞARKİ ANADOLU (VİLÂYATI) MÜDAFAAI HUKUK CEMİYETİ

TÜRK BASMA EVİ-ERZURUM 8 - 10 - 335 [1]

Metin:

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

Şarkî Anadolu'nun ittifakı tamı ile 10-23 Temmuz sene 1335 tarihinde Erzurum'da akdolunan ilk kongrenin mukarreratıdır:

“MEVADDI ESASIYE,,

1. — “Vilâyatı şarkıye ve Trabzon vilayeti ve Canik sancağı gayri kabili infikâk ve camiai osmaniye'nin bir rüknü olmak üzere bir kül teşkil eder,,:

Trabzon vilâyeti ve Canik sancağı ile vilâyatı şarkıye namını taşıyan Erzurum, Sivas, Diyarbakir, Mamuretülaziz, Van, Bitlis ve bu meydana elviye müstakile hiç bir sebep ve bahane ile yekdiğerinden ayrılmak imkânı tasavvur edilemeyen bir kül olup saadet ve felâkette iştirâki tamını kabul ve mukadderatı hakkında aynı maksadı hedef ittihaz ederler. Bu mntakada yaşayan bilcümle anasırı islâmiye yekdiğerine karşı hürmeti müteakabile ve hissi fedakâri ile meşhun ve vaziyeti ırkıye ve içtimaiye ve şerati muhiyiyelerine riayetkâr öz kardeşirler. [2]

[1] Bu tarihin 10. 8. 335 şeklinde okunması icap etmektedir. çünkü Sivas Kongresi Eylülde, yani dokuzuncu ayda aktolunduğuna göre bunun onuncu ayda basılmış olmasına imkân yoktur. Netekim Erzurum Vilâyeti makamına 24. 8. 1335 (1919) tarihinde *Mustafa Kemal* imzası ile cemiyetin usulen teşcili için verilen istidada bu nizamnamenin basılı olarak verildiği yazılıdır.

[2] *Bu madde Sıvasta şu şekilde değiştirilmiştir:* Umum Anadolu ve Rumelii şahaneyi teşkil eden bilcümle vilâyat ve elviye müstakile ile düveli itilâfiye ile mütarekenamenin imza olunduğu 30 Teşrin evvel 314 [3] tarihindeki hudut dahilinde kalan ve her noktasında ekseriyeti islâmlar teşkil eden aksamı memaliki osmaniye yekdiğerinden ve camiai osmaniyeden gayri kabili tecezzi ve infikâk bir küldür. Balada tasrih edilen memalikimizde bilcümle anasırı islamiye (aynen devam...)

[3] 334 olacaktır.

2. — “Her türlü işgâl ve müdahaleyi Rumluk ve Ermenilik teşkili gayesine matuf olarak telakki edeceğimizden müttehidin müdafaa ve mukavemet esası kabul edilmiştir.”:

Vatanımızda öteden beri birlikte yaşadığımız bilcümle anasırı [1] hıristiyanıyenin kavanini devleti aliyyei osmaniye ile müeyyed hukuku müktesebelerine tamamen riayetkâriz. Bunların mal, can ve ırzlarının maşuniyeti muktaziyatı diniye, an'anatı milliye ve esasatı kanuniyemizden olmağla bu esas kongrenin kanaatı umumiyesile de tekrar edilmiştir. Ancak rum ve ermenilerin bizzat veya bilvasıta hafi ve celf her ne şekil ve surette olursa olsun hakimiyeti osmaniye ve hukuku islâmiyeyi ve mevcudiyeti milliyemizi muhil bir vaziyet almalarına kat'iyen müsaade edilmeyecektir. Millet ve vatanımızın zararını müeddi her nevi teşebbüslerine karşı milletimiz bilcümle vesaiti maddiye ve manevisile müdafaa ve mukabelede kendini sahibi hak ve selahiyet telakki eder. Bu babta düveli itilâfiyenin her hangi bir suretle vukubulacak teşebbüsatını aynı gayenin husulüne matuf bir sebep telakki eyleyeceğimizden bu takdirde dahi hukuk ve mukaddesatımızı bütün varlığımızla müdafaada kat'iyen tereddüt edilmeyecektir. İcap eden esbab ve tedabiri tedafüiye ittihazı zarurî görülmüştür.

3. — “Hükûmeti osmaniyenin tehlikei inhilâlîne karşı saltanat ve hilâfeti Osmaniye ve islâmiyenin bekası esas maksadı teşkil ettiği cihetle vilâyatı saire ile müttehidin ve temini iştirak mümkün olamadığı takdirde Anadolu-i şarkî vilâyetlerince münferiden müdafaa ve mukavemet esası kabul edilmiştir.” [2]

Gayei mukaddesenin temini için şarkî Anadolu vilâyetlerince vilâyatı saire ile her noktai nazardan iştirâki mesaiyi temin emeli kat'idir. Ancak hasbelvaz'ıyye bu mesaiye bilfiil iştirâke vilâyatı mezkûrece imkân görülemediği takdirde dahi esas maksat mahfuzdur. Yani bir kül teşkil eden şarkî Anadolu vilâyetlerince müttehidin gayei mukaddesenin istih-sali için teşebbüsata devam edilecektir, Tahtı işgâlde bulunup iradelerini istimal ve serbest ızhar edemeyen mahallerdeki dindaşlarımızı serd olunan şeraiti mücbirenin zevaline kadar mazur göreceğiz.

4. — “Hükûmeti osmaniye bir tazyiki düveli karşısında buraları [3]

[1] Altı çizilen kısım Sivasta (gayri müslimenin hukuki tabiyetlerine yazılmıştır.

[2] Bu madde Sivasta şu şekilde değiştirilmiştir :

«Hükûmeti Osmaniyenin tehlikei inhilâlîne karşı hilafeti İslamiye ve saltanatı Osmaniye'nin müdafaa ve mukavemet esası kabul edilmiştir».

Ancak hasbelvaz'ıyye bu mesaimize bilfiil iştirake imkân bulunamıyan yani tahtı işgalde bulunup (aynen devam.....)

[3] Sivasta, (buraları) kelimesi yerine (mülkümüzün her hangi bir cüz'ünü) sözleri konulmuştur.

terk ve ihmal etmek ıztırarında bulunduğu anlaşıldığı takdirde alınacak idarî, siyasi, askerî vaziyetlerin tayin ve tesbiti, :

Hükûmeti osmaniye bir taziyki düvelî karşısında (allah göstermesin) vatani umuminin izmihlâli tamına bir mukaddeme demek olan buraları terk ve ihmal etmek ıztırarında bulunduğu takdirde yâni şarkî [1] anadolu vilâyetlerinin hükûmeti osmaniyeye ve makamı hilâfete merbutiyeti muahedat imza edilmek ve düveli itilafiyeye muhtıra ve notalar ita olunmak suretile veya kanaatbaş olacak vesaike sairei siyasiye ile terk ve ihmal olunduğu tahakkuk eylediği halde hilâfeti mukaddeseye ve saltanatı osmaniyeye olan merbutiyetimizi muhafaza ve temin etmek ve vatanımızı Rum ve Ermeni ayakları altında çiğnetmemek üzere derhal mıntakası musarrah olan şarkî Anadoluda bir idarei muvakkate teşekkül edecektir. Ve halen mevcut olan teşkilât ve kavanini mevzuai devleti aliyyei osmaniye dairesinde tedviri umura devam edilecektir. Ve bilcümle mülkî ve askerî rüesa ve memurini devlet işbu idarei muvakkateye tabi olacaktır. İdarei muvakkate tekmi ecnebi devletlerine işbu vaziyeti cedideyi usulen ve resmen iblağ edecektir. Mevzuu bahis olan idarei muvakkate teşkilâtı milliyemizin vücade getirdiği kongrece intihap olunacak heyettir. Tasavvur edilen hal kongrenin münakit bulunmadığı bir zamanda vukua geldiği takdirde "heyeti temsiliye," işbu intihap vazifesini muvakkaten der'uhde ederek mavaka'dan derhal vilâyatı haberdar edecek ve hemen kongreyi içtimaa davet eyleyecektir.

5. — "Heyeti temsiliye tarafından heyeti merkezîyeler vasıtasile tebliğat icra edilmedikçe muhaceret memnudur. Heyeti temsiliye muhaceretin vilâyatı şarkîye dahilinde olmak üzere tarzı icrasını ve mahallini ihzar ve tesbit edecektir.," : [2]

Heyeti temsiliye dıçarı taarruz olması ihtimali olan mahalleri şimdiden nazarı dikkate alacaktır. Ve bu taarruzların mahiyet ve vüs'atini teemmül edecektir. Buna nazaran icap eden ahalinin siyaneti hayatları için mesken, iâşe ve saire noktai nazarlarından mahallî heyeti idarelerin tetkikatına müsteniden bir plân yapacaktır. Bu plân ve bunun sureti icrası mahallî heyeti idarelerince şimdiden malûm olacaktır. Zamanı icrası tehlikenin tahakkuku halinde bildirilecektir. Ancak eshabı muhtelifeden dolayı anı mutasavver mahalline vaktü zamanile tebliğ edilemediği takdirde mahallî heyeti idareler vak'anın hudusile plânın tatbiki lüzumuna kanaati tamme hasıl eder ise mes'uliyeti üzerine alarak tatbik etmekle beraber Heyeti temsiliyeyi haberdar eyleyecektir. Mes'ele gayet mühim ve nazik ve her türlü tedabire rağmen şayanı arzu olmayan

[1] Sivasta, (Garbî ve Şarkî) yapılmıştır

[2] Sivasta, (Vilayati Şarkîye dahilinde olmak üzere) kaydı çıkarılmıştır.

ahvali perişaniyi mucip olabileceğinden son derece iltizami dikkat ve ihtiyat olunmalıdır. Ahalinin bulunduğu yerden nakil suretile imkânı tahaffuz bulunmadığı takdirde ahaliyi yerinden oynatmamak şayanı tercih olacağından bu takdirde dahi mucibi zarar olamayacak tarzı hareket iltizam ve aynı zamanda gayri muntazam kuvvetlerin mahallî tecavüzüne karşı tedabir ittihaz eylemek sureti kabul edilecektir.

6. — “Yedi vilâyetin [1] nasıl yekdiğerinden gayri münfek bir küll teşkil ettiğini ve buradaki hukuku islâmiye istikrar ve şümulünün hiçbir suretle kabili izale olmadığını efkârı umumiyei cihana karşı izhar ve iblağ etmek,, :

Kongremizin hitamile beraber teşkilâtı milliyemizdeki gaye ve kongremizin in'ikadındaki maksat ve mesleki harekâtımıza dair kongrece tekarrür eden hususat, hülâsa milletimizin amâl ve mutalebatı vicdaniyesi gayet sarîh ve kat'î bir beyanname ile millete ve hükümeti merkeziyeye ve ecnebilere iblağ olunacaktır. Bundan başka maksat ve mesleki teşkilâtımızı neşrû tamim ve her tarafça hüsnü tefhim ve telkîn hususunda azayı cemiyetten her biri ve bittabi bilcümle heyeti idare ve heyeti temsiliye mükellef ve muvazzaftır. Bu babta mümkün olan her türlü vesait istimal olunacaktır. Elyevm gazete çıkmakta olan ve gazete çıkarmak vesaiti mevcut olan veya bu vesaitin imkânı tedariki bulunan bilcümle merkezde ekalli bir gazeteyi o mahallin heyeti idaresi tahtı himayesine alacaktır. Kongrece ittihaz edilmiş ve vicdanı milliye mutabık olan mukarrerat ve esasat aleyhinde kavlen, kalemen, filen her hangi bir şahıs veya kuvvet tarafından sui tefsirat ve telkinatta bulunduğu takdirde harekâtı vakia bütün manasile millet ve vatana hiyanet ve cinayet telakki edilecektir.

7. — “Teşkilâtımızın bu tasavvurâtı sahai imkâna çıkarabilecek bir hale ifrağı,, :

1. — Cemiyetin unvanı

Vatanımızın maruz kaldığı hadisat ve vekayi ile ve tamamen aynı maksatla vicdanı milliden doğmuş cemiyetlerin ittihat ve ittifakile hasıl olmuş olan kitlei umumiye “şarkî Anadolu Müdafaai Hukuk Cemiyeti,, [2] unvanile tevsim kılınmıştır. İşbu millî cemiyet her türlü fırka cereyanlarından âridir.

[1] Sivasta, (yedi vilâyetin) yerine (eczayı mülkümüzün) yazılmıştır.

[2] Sivasta, (Anadolu ve Rumeli müdafaai hukuk cemiyeti) olmuştur.

2. — Maksat

Osmanlı vatanının tamamiyetini ve makamı [1] hilâfet ve saltanatın ve istiklâli millinin massuniyetini temin zımında kuvayı milliyeyi âmil ve iradei milliyeyi hakim kılmaktadır.

3. — Teşkilât

a) Bil'umum islâm vatandaşlar bu [2] cemiyetin azayı tabiiyesindendirler.

b) Teşkilât her biri aledderecat yekdiğerine merbut olmak üzere köy ve mahallattan başlayarak nahiye, kaza, liva, vilâyet "müstakil liva," taksimatına tabidir. Köy, nahiye, kaza, ve mülhak livalarda heyeti idareler ve müstakil livalarla vilâyetlerde heyeti merkezîyeler ve kongrece müntahap bir Heyeti temsiliye vardır.

1. — Köy heyeti idaresi: Köyde ve mahallatta mukim köy ve mahalle halkından müntahap laakal üç azadan tereküp eder. İçlerinden biri bilintihap reis olnr. Vazifesi: Köylüyü ve mahalle halkını tehlikeye karşı muhafaza ve irşad etmek ve mafevk heyetten alacağı talimatı tefhim ve ilân ve ahkâmını tatbik ettirmektir. Köy ve mahallenin ve köy ve mahalle halkının ahvali hakkındaki düşüncelerinden mafevk heyeti haberdar eylemektir.

2. — Nahiye heyeti idaresi: Nahiyeyi teşkil eden köyler heyeti idarelerince müntahap laakal üç azadan tereküp eder. İçlerinden biri bilintihap reis olur. Vazifesi: bütün köylerdeki cereyanı milliyi tevhid etmek ve tehlike karşısında anları müheyya bulundurmak ve mafevk heyetten alacağı talimatı tebliğ ve tatbiki ahkâmını temin eylemektir.

3. — Kaza heyeti idaresi: Merkeze merbut mahalle ve köy ve nevahi heyeti idareleri tarafından müntahap lâakal beş azadan tereküp eder. İçlerinden biri bilintihap reis olur.

Vazifesi: Kaza dahilinde cereyanı milliyi tevhit etmek ve ahaliyi tehlike karşısında müheyya bulundurmak hususunda köy ve nahiye heyeti idarelerinin vazifelerini hüsnü ifa ve her köy ve mahallenin ve kendisine mülhak nevahinin cesametine ve icabatı mevkiyesine göre bekçi teşkilâtını takip ve icra ettirmek ve mafevk heyeti idareden ahz ve telâkki edeceği talimat dairesinde cemiyetin her türlü amal ve maksadının husulünü temin ve teshil eylemektir. Bd teşkilâtı aynen tatbik mümkün olamayan yerlerde mahallenin şerait ve icabatına muvafık bir tarzda icra olunur. Ve en yakın heyeti idareye kesbi irtibat eder.

[1] Sivasta, (Makamı muallayı hilâfet) şekli verilmiştir.

[2] Sivasta, (bu sözünün yerine (millî) kaydı konulmuştur.

4. — Liva heyeti idaresi: Livaya mülhak kazalar ile merkezi livaya merbut kura ve mahaallat ve nevahi heyetleri tarafından müntahap lâakal yedi azadan tereküp eder. İçlerinden birisi bilintihap reis olur. Ancak liva merkezlerinde ayrıca kaza teşkilâtı yapılmayacak ve vazifesi bu heyet tarafından görülecektir.

Vazifesi: Cemiyetin nizamnameye mutabık olarak teşkilâtını taazzuv ettirmek ve bilhassa bekçi teşkilâtına ehemmiyeti nisbetinde atfı dikkat ettirmek ve liya ve mülhakatı dahilinde her türlü makasıdı siyasiyeden [1] azade olan makasıdı nezihe ve milliyeye mani olabilecek her türlü teşebbüsâtı derhâl akim bırakmak ve bu hususat için lüzum görülecek mukabil vesait müracaat eylemek ve mafevk heyeti merkeziye ile sıkı bir temas ve irtibatta bulunarak oradan ahzededeği talimat dairesinde hareket eylemektir. Tehuru cemiyetin makasıdı esasiyesine ve memleket ve milliyetimizin hayat ve menafiine muzır ve tehlikeli olabilecek fevkalâde mühim ve müstacel ahvalde liva heyeti idaresi doğrudan doğruya heyeti temsiliyeye müracaat eder ve mensup olduğu vilâyet heyeti merkeziyesine de malûmat ita eyler. Heyeti temsiliye livaya vereceği cevaptan vilâyet heyeti merkeziyesini de haberdar eder.

5. — Müstakil liva ve vilâyet heyeti merkeziyesi: Nevahi, kaza, ve liva heyeti idareleri tarafından müntehap on azadan tereküp eder. İçlerinden biri bilintihap reis olur. Bu heyet aynı zamanda merkez kazasının heyeti idaresi makamına da kaimdir.

Vazifesi: vilâyet dahilinde mevcut bilcümle heyeti idarelerin vezaifi mevdualarını hüsnü ifa eylemelerini temin ve heyeti temsiliye ile icra ededeği muhaberat netayicinden ve oradan alacağı talimat ve malûmat-tan icap edenleri derhal haberdar eder. Teşkilâtı milliyeye ait hususatı bilâ terahi takip ve netayicinden heyeti temsiliyeye malûmat ita eyler. Tehiri cemiyetin makasıdı esasiyesine ve memleket ve milletimizin hayat ve menafiine muzır ve tehlikeli olabilecek fevkalâde mühim ve müstacel ahvalde karar ve tedabir ittihaz ve icrasiyle hemen heyeti temsiliyeye malûmat ita eder. Vilâyet hududu haricinde ve fakat cemiyetin muhiti dahilinde vuku ve hudusuna muttali olabileceği ahval ve hadisâtı fevkalâdeden hem mahallini ve hem de heyeti temsiliyeyi derhal haberdar eyler. Ahvali fevkalâdede lüzum görülürse fevkalâde olarak vilâyet kongresini içtimaa davet eder. Heyeti merkeziye kongreye karşı bir senelik muamelât ve hesabatından mes'uldür.

[1] Sivasta, [makasıdı siyasiyeden] şeklinde başlayan ibarenin yerine (fırkacılık hissiyatından azade olan makasıdı cemiyetin tamamen tefhimi esbap ve tedabirini ihzar ve bu makasıdı nezihe...) ibaresi konulmuştur.

شرقی آناتولی ~~تاریخ~~ مدافعه حقوق جمعیتی

تورک هفتده نوری - ا - ۱۰ - ۱۹۳۵

۸ - ۱۰ - ۳۳۵

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شرقی آناطولیونک اتفاق نامیله ۱۰ - ۲۳ تموز سنه ۱۳۳۵ تاریخنده
ارضرومده عقد اولتان ایلك قونفره نك مقرر ایدر :

مواد اساسیه ،

عزمی اناطولی در روم ایلی
تصاحبین شکل ایدر
دولت ایدر
معاذ الله
تصاحبین شکل ایدر
عقیده ایدر
تصاحبین شکل ایدر
عقیده ایدر
تصاحبین شکل ایدر
عقیده ایدر

۱ - ولایات شرقیه و طرزون ولایتی و جانبیک سنحانی غیر قابل
انفکاک و جامعه عثمانیه نك بر رکنی اولوق اوزره بر کل تشکیل ایدر ، :
طرزون ولایتی و جانبیک سنحانیله ولایات شرقیه نامنی طاشیان
ارضروم ، سیواس ، دیار بکر ، معصومه العزیز ، وان ، بتلیس و بو
میانده کی الویة مستقله هیچ بر سبب و بها بکدی بکدی نکرندن
آبرلق امکانی تصور ایدیله میان بر کل اولوب سعادت و فلا کتده
اشترک نامی قبول و مقدراتی حقیقده غینی مقصدی هدف
انخا ایدر لر . بو منطقهده یاشایان باجمله عناصر
اسلامیه بکدی بکریته قارشو حرمت متقابله و حسن
فنا کاری ایله مشحون و وضعیت عرقیه و اجتماعیه و
شرائط محیطیه لرینه رعایتکار اوز قرداشدر لر .

عقیده ایدر
تصاحبین شکل ایدر
عقیده ایدر
تصاحبین شکل ایدر
عقیده ایدر
تصاحبین شکل ایدر
عقیده ایدر
تصاحبین شکل ایدر
عقیده ایدر
تصاحبین شکل ایدر
عقیده ایدر
تصاحبین شکل ایدر
عقیده ایدر
تصاحبین شکل ایدر
عقیده ایدر

۲ - هر درلق اشغال و مداخله لی روملق و ازمینیک
تشکیلی غایه سنه معطوف اوله رقی تلقی ایدر
جکمز دن متحداً مدافعه و مقاومت اساسی قبول
ایدلشدر . : وطنمزده اونه دنبری بر لکده
یاشادینمز بالجمله عناصر ~~عقیده ایدر~~
قوانین دولت علیه عثمانیه ایله ~~توقیق حقوق~~ ~~مکتسبات~~ ~~لرینه~~ تماماً رعایتکار
سوال کرده

و صلوات الله علیه

بولرك مال . جان وعرضلرينك مصونيتي مقتضيات دينيه غنعات مليه
 اساسات قانونيه مزدن اولمغله بوااس قونفره نك قناعت عموميه سيله ده تكرار
 ايدلشدر . آنجق روم وارميرك بالذات ويا بالواوسطه خني وجلي هر نه
 شكل و صورتده اولورسه اولسون حاكيت عثمانيه و حقوق اسلاميه بي و
 موجوديت مليه مزي محل بروضيت آمارينه قطعياً مساعده ايدلمه به جكدر .
 ملت و وطنمرك ضرريني مؤدى هر نوع تشييلرينه قارشى ملتيز بالجمله
 وسائط ماديه و معنويه سيله مدافعه و مقابله ده كنديني صاحب حق و صلاحيت
 تلقى ايدر . بوباده دول ائتلافه نك هر هانكي بر صورتله وقوع بوله جق
 نشيئاتي عيني غايه نك حصوله مطوف بر سبب تلقى ايله جكمزدن بو
 تقديرده دخى حقوق و مقدساتمزي بوتون وارلتمزله مدافعه ده قطعياً
 تردد ايدلمه به جكدر . ايجاب ايدن اسباب و تدابير تدافعيه اتخاذاى ضرورى
 كوزولشدر .

ادرم و سلطنت
 غني

۳ - د حكومت عثمانيه نك نهلكه انحلاله قارشى سلطنت و خلافت
 عثمانيه و اسلاميه نك بقاسى اساس مقصدى تشكيل اينديكي جهنله ولايات
 سائر ايله متحداً و تامين اشتراك ممكن اوله مديني تقديرده آناطولى
 شرقى ولايتلرجه متفرداً مدافعه و مقاومت اساسى قبول ايدلشدر .
 * فايه مقدسه نك ناميني ايجون شرقى آناطولى ولايتلرجه ولايات
 سائر ايله هر نقطه نظرده اشتراك مساعدي تامين ايله قطعيه ده . آنجق
 حسب الوضعيه بومساعدي بالفضل اشتراك ولايات مذكوره جه . امكان
 سول هيا كوريله مديني تقديرده دخى اساس مقصد محفوظدر . يعنى بر كل اشكيل
 اين شرقى آناطولى ولايتلرجه متحداً فايه مقدسه نك استحصالى ايجون
 نشيئاته دولم ايله جكدر تحت اشغاله بولنوب اراده لريني استعمال

صورت
 مقام

تكميله

وسریست اظهار ایده میان محاررده کی دینداشلمزی سرد اولان شرائط
مجبوره نك زواله قدر معذور كوره جكدر .

ساگزن هر ها نگی فرنی

۴- و حکومت عثمانیه بر تضیق دولی قارشوسنده بودایی
ترك و اهماال ایتك اضطرارنده بولوندینی آ کلاشیلدینی تقدیرده آله حق
اداری ، سیاسی ، عسکری و ضعیفترك تعیین و تینی : «

حکومت عثمانیه بر تضیق دولی قارشوسنده « آله کوسترمسون »

وطن صومینك اضمحلال نامیه بر مقدمه دیمك اولان بوداری ترك

و اهماال ایتك اضطرارنده بولدینی تقدیرده یعنی (شرقی اناطولی

ولایتلرینك حکومت عثمانیه به و مقام خلافت مر بوطیتی معاهدات امعا

ایدلك و دول ائتلاقیه به مخرطه و نوظه لر اعطا اولنق صورتیه و یا

قناعتحش اوله حق و نائق سائره سیاسی ایله ترك و اهماال اولوندینی

تحقق ایلدیکی حالد خلافت مقدسه به و سلطنت عثمانیه به اولان مزبور -

طیتمزی محافظه و تأمین ایتك و وطنمزی روم و ارمنی آیاقلری آلتده

چكتمه مك اوزره در حال منطقه سی مصرح اولان شرقی آناطولیده

بر اداره موقه تشكیل ایده جكدر . و حالاً موجود اولان تشكیلات

وقوانین موضوعه دولت علیه عثمانیه دائره سنده تدویر آموزه دوام

ایدیله جكدر . و بالجمله ملكی و عسکری رؤسا و مأمورین دولت اشبو

اداره موقه به تابع اوله جكدر اداره موقه تکمیل اجنبی دولتلرینه اشبو

وضعیتم جدیدی اصولاً و رسماً ابلاغ ایده جكدر ، موضوع بحث

اولان اداره موقه تشكیلات ملیه مركز وجوده كتیردیکی قونفره جه

انتخاب اولنق هیئتدر . تصور ایدیلن حال قونفره نك منعقد بولمادینی

بر زمانده وقوعه کلدیکی تقدیرده « هیئت تمثیلیه » اشبو انتخاب وظیفه سنی

موقه در عهدده ایده رك موقوف دن در حال ولایاتی خبردار ایده جك و همان

قونفره بی اجتماعه دعوت ایلله جكدر .

٥ - هیئت تمثیلی طرفین هیئت مرکزیہ واسطہ سببہ تبلیغات
اجرا ایدلجکہ مهاجرت ممنوعہ : هیئت تمثیلیہ مهاجرتک ولایات
شرقیہ داخلندہ اولیٰ اوزرہ طور اجرائی و محلی احضار و تہیت ایدہ جکدر . :
هیئت تمثیلیہ دوچار تعرض اولماسی احتمالی اولان محلری شمیدن
نظر دقتہ آله جقدر . و بو تعرضک ماہیت و وسعتی تأمل ایدہ جکدر .
بوکا نظراً ایجاب ایدن اہالینک صیانت حیاتی ایچون مسکن ، ایشہ
وساؤم نقطہ نظر لردن محلی هیئت ادارہ لک تدقیقاتہ متدأ بر پلان
پاہ جقدر . بو پلان و بونک صورت اجرائی محلی هیئت ادارہ لرنجہ
شمیدن معلوم اولہ جقدر . زمان اجرائی تہلکہ نک تحقیقی حالہ
بیلدیریلہ جکدر . آنجق اسباب مختلفہ دن طرلابی آن متصور مخلتہ وقت
و زمانیلہ تبلیغ ایدیلہ مدیکہ تقدیرہ محلی هیئت ادارہ لرقعہ نک حدوشیلہ
بلانک تطبیق لزومہ قاعدت نامہ حاصل ایدر ایسہ مسئولیتی اوزریشہ
آلہ ذق تطبیق ایتمکہ برابر هیئت تمثیلیہ بی خبردار ایلہ جکدر . مسئلہ
قایت مهم و نازک و ہر درلو تدابیرہ رغماً شایان ارزو اولمیان احوال
پیشانی بی موجب اولہ سببہ جکندن صوک درجہ التزام دقت و احتیاط
اولونمالدر . اہالینک بولوندی بی بردن نقل صورتیلہ امکان محفوظ
بولونہ مدیقی تقدیرہ اہالی بی بردن اوینا تمامق شایان ترجیح اولہ جقندن
بو تقدیرہ دخی موجب ضرر اولہ جق طرز حرکت التزام و عینی
زمانہ غیر منتظم قوتلرک محلی تجاوزینہ قارشو تدابیر اتخاذ ایلک صورتی
قبول ایدیلہ جکدر .

٦ - دستی ولایتک نصل یکدی بکردن غیر منفک برکل تشکیل
ایتدیکنی و بورادہ کی حقوق اسلامیہ استقرار و شمولینک ہیج بر
صورتلہ قابل ارالہ اولمادیقی افکار عمومیہ جہانہ قارشو اظہار و ابلاغ

ایتمک ، : قونفره مزك ختاميله برابر تشکيلات مليه مزده کی غايه وقونفره .
مزك انعقادنده کی مقصد ومسلك حرکاتمزه دار قونفره چه تقرر ایدن
خصوصات خلاصه متمزك آمال و مطالبات وجدانيه سی غایت صریح
و قطعی بر بیاننامه ایله ملنه و حکومت مرکزیه به و اجنبیلره ابلاغ
اوله جقدر . بوندن بشقه مقصد ومسلك تشکيلاتمزی نشر ونعمم و هر
طرفه حسن تفهیم تلقین خصوصنده اعضای جمعیدن هر بری وبالطبع
بالجمله هیئت اداره و هیئت تمثیلیه مکلف وموظفدر . بو باده ممکن اولان
هردرلو وسائط استعمال اولنه جقدر . الیوم غزته چیقمقده اولان
وغزته چیقارمق وسائطی موجود اولان ویا بو وسائطک امکان تدارکی
بولونان بالجلسه مراکزده اقلی بر غزته یی او محلك هیئت اداره سی .
نحت حمایه سنه آله جقدر . قونفره چه اتخاذ ایدلش و وجدان ملی به
مطابق اولان مقررات و اساسات علیهنده قولاً ، قلماً ، فعلاً هر
هانکی بر شخص ویا قوت طرفدن سوء تفسیرات و تلقیناتده بولدیغی
تقدیرده حرکات واقعه بوتون مناسیله ملت و وطنه خیانت و جنایت
تلقی ایدیله جقدر .

۷ - تشکيلاتمزك بو تصوراتی ساحه امکانه چیقارمبيله جك بر

حاله افراعی ، :

۱ - جمعیتک عنوانی

وطنمزك معروض قالدیغی حادثات و وقایع ایله وتماماً عینی مقصدله
وجدان ملیدن دوغمش جمعیتك اتحاد و اتفاقيله حاصل اولمش اولان
كتله عمومیه شرحی آناتولی ^{بیلگی} ~~بیلگی~~ حقوق جمعیتی ، عنوانيله توسیم
قلئمشددر . اشبو ملی جمعیت هردرلو فرقه جریاتلرندن عاویدر .

۲ - مقصد

عمالی و وطنك تمامیتى و مقام خلافت و سلطنتك و استقلال ملیك
مضویتى تأمین ضمنده قوای ملیه بى عامل و اراده ملیه بى حاکم قلمقدره

۳ - تشکیلات

۱ - بالعموم اسلام و طنداشار و ^{شهر} هیئتک اعضای طبیعی بدر .
ب - تشکیلات هر بری علی الدرجات یکدیگر سه مربوط اولی
اوزره کوی و محلاتدن باشایه برق ناحیه ، قضا ، لوا ، ولایت ، مستقل
لوا ، تقسیماتنه تابعدر . کوی ، ناحیه ، قضا ، و ملحق لوارده هیئت
اداره و مستقل لوارله ولایتلرده هیئت مرکزیه و قونفره چه منتخب
بر هیئت تمثیله وارد .

۱ - کوی هیئت اداره سی : کویده و محلاتده مفیم کوی و محله
خلقندن منتخب لاقبل اوج اعضادن ترک ایدر . ایدر بى
بالانتخاب رئیس اولور . وظیفه سی : کویلو و محله خلقی تهلکه قارنی
محافظه و ارشاد ایتک و مافوق هیئندن آله حقی تعلیماتی مهم و اعلان و
احکامی تطبیق ایتدیر مکرر . کوی و محله ک و کوی و محله خلقک
احوالی حقنده کی دوشو محله لردین مافوق هیئت حردار ایتدیر .

۲ - ناحیه هیئت اداره سی : ناحیه بى تشکیلات ایدر کویله هیئت
اداره لر محله منتخب لاقبل اوج اعضادن ترک ایدر . ایدر بى
بالانتخاب رئیس اولور . وظیفه سی : بوتون کویلرده کی جریان ملی توجید
ایتک و تهلکه قارشوسنده آباری مها بولندرمق و مافوق هیئندن
آله حقی تعلیماتی تبلیغ و تطبیق احکامی تأمین الله مکرر .

۳ - قضا هیئت اداره سی : مرکزیه مربوط محله و کوی و نواحی

هیئت اداره لری طرفندن منتخب لاقل بش اعضادن ترکی ایدر .
ایچلرندن بری بالانتخاب رئیس اولور .

وظیفه سی : قضا داخلنده جریان ملی بی توحید ایتک و اهالی بی
تهلکه قاز شوسنده مهیا بولوندر مق خصوصنده کوی و ناحیه هیئت
اداره لرینک وظیفه لرینی حسن ایفا وهر کوی و محله نك و کندیشنه ملحق
نواحینک حساسنه و ایجابات موقعه سنه کوره بکچی تشکیلاتی تعقیب
واجرا ایندیرمک و مافوق هیئت اداره دنی اخذ و تاقی ایده جکی
تعلیمات دا اثره سنده جمیعک هر درلو آمال و مقاصدینک حصولی تأمین
و تسهیل ایلکدر . بو تشکیلاتی عیناً تطبیق ممکن اوله میان برلده محلنک
شرائط و ایجاباتنه موافق بر طرزده اجرا اولور . و اک یقین هیئت
اداره یه کسب ارتباط ایدر .

۴ - لوا هیئت اداره سی : لویه ملحق قضالر ایله مرکز لویه
مربوط قرا و محلات و واحی هیئت لری طرفندن منتخب لاقل بدی
اعضادن ترکی ایدر . ایچلرندن بری بالانتخاب رئیس اولور . آملق
لوا مرکز لرنده آروجه قضا تشکیلاتی یا سلمیه حق و وظیفه سی بو هیئت
طرفندن کوربله جکدر .

وظیفه سی : جمیعک نظامنامه به مطابق اوله رق تشکیلاتی تعضو
ایندیرمک و بالخاصه بکچی تشکیلاتنه اهمیتی نستنده عطف دقت ایندیرمک
ولوا و ملحقاتی داخلنده هر درلو مقاصدینک ~~تسهیل~~ ^{تسهیل} آزاده اولان مقاصد
تزییه و ملییه مانع اوله بیله جک هر درلو تشبثاتی در حال عقبم بر افاق
و بو خصوصات ایچون لزوم کوربله جک مقابل و سائطه مراجعت ایلک
و مافوق هیئت مرکزیه ایله حقیقی بر تماس و ارتباطده بولونهرق اولرادن
اخذ ایده جکی تعلیمات دا اثره سنده حرکت ایلکدر . تاخری جمیعک

جمعیته نام لری
و بر اسی اعضا
معا هیئت لری

مقاصد اساسيه سه و مملكت و ملتزك حيات و منافعه مضر و تهلكلى
اوله بيله جك فوق العاده مهم و مستعجل احوالده لوا هيئت اداره سى
طوغر يلدن طوغرى به هيئت تمثيليه به مراجعت ايدر و مسوب اولدنى
ولايت هيئت مركزيه سده معلومات اعطا ايلر هيئت تمثيليه لوابه
وبره جكي جوابدن ولايت هيئت مركزيه سى ده خبردار ايدر .

۵ — مستقل لوا و ولايت هيئت مركزيه سى : نواحى ، قضا ، و لوا
هيئت اداره لرى طرفندن منتخب اور اعضادن تركب ايدر . ايجلاندىن
برى بالانتخاب رئيس اولور . بو هيئت عيني زمانده مركز قضاىنك
هيئت اداره سى مقامده قائمدر .

وظيفه سى ؛ ولايت داخلنده موجود بالجله هيئت اداره لرك و وظائفه
مودوعه لرى حسن ايضا ايللرى تايمين و هيئت تمثيليه ايله اجرا ايله جكي
مخبرات نتايجندن و اورادن آله جى تعليمات و معلوماتدن ايجاب ايدلرى
در حال خبردار ايدر . تشكيلات مليه به عائد خصوصاتى بالاتراخى تعقيب
و نتايجندن هيئت تمثيليه به معلومات اعطا ايلر . تاخيري جمعيتك مقاصد
اساسيه سه و مملكت و ملتزك حيات و منافعه مضر و تهلكلى اوله بيله حك
فوق العاده مهم و مستعجل احوالده فرار و تدابير اتخاذ و اجراسبله همان
هيئت تمثيليه به معلومات اعطا ايدر . ولايت حدودى خارجنده و فقط
هممك محيطى داخلنده وقوع و خدوشنه مطلع اوله بيله جكي احوال و
حادثات فوق العاده دن هم محلى و همده هيئت تمثيليه به در حال خبردار
ايلر . احوال فوق العاده ده لروم كوريلور ايسه فوق العاده اوله رقى ولايت
قونفره سنى اجتماعه دعوت ايدر . هيئت مركزيه قونفره به قارشى بر
سلك معاملات و حساباتندن مسؤلدر .

۶ - ولایت قونفره سی :

آ - مقاصد ملیہ اطرافندہ دہا عام وشامل بر صورتہ آکلا شبق و تدابیر لازمیہ انتخابی ایلک اوزرہ سنہدہ بر دفعہ مارت ، نیمان ، مایس آیلری طرفندہ ولایت مرکز لرندہ بر قونفرہ عقد ایدیلہ جکدرہ . ولایت قونفرہ سی نامیلہ توسیم ایدیلہ جک اولان اشبو قونفرہ قضا و لوا هیئت ادارہ لرندن منتخب ایکیشر اعضانک اشتراکیلہ انعقاد ایدر . وظیفہ سی ؛ ولایت داخلندہ بر سنہک مساعی ملیہ و ستایجنی تدقیق و قرارہ ربط ایلہ عمومی قونفرہ بہ عائد راپوری احضار و جمعیتک ولایتہ عائد خصوصی بودجهنی تعیین و تثبیت ایلر . و هیئت تمثیلیہ عائد مصارفی افراز و ارسال ایلر .

عمومی قونفرہ

ب - عمومی قونفرہ سنہدہ بردفعہ ۱۰ - ۳۳ تموزدہ انعقاد ایلر . محل انعقاد هیئت تمثیلیہ ایلہ ولایات هیئت مرکزہ لرینک بالختیارم قراراشد برجهنی محلدر . عمومی قونفرہ قضا ، لوا هیئت ادارہ لریلہ مستقل لوا و ولایات هیئت مرکزہ لرجه منتخب برر اعضادن تشکیل ایدر . ملت و مملکتک مقدراتنی حقندہ هر درلو مذاکرات اجرا و مقررات انتخاب ایلر . هیئت تمثیلیہ نک برسنہک اجراءت و تشبثاتی تدقیق و نتیجه سنہ کورہ حکم و قرارینی اعطا ایدر . و هیئت تمثیلیہ بی ابقا و یا تجدیداً انتخاب و هیئت تمثیلیہ نک بودجهنی تعیین و قبول ایدر .

هیئت تمثیلیہ اعضالری قونفرہ مذاکراتندہ ایراد کلامہ صلاحیتدار اولوب اعطای رایہ مآدون دکلدر .

۷ - هیئت تمثیلیه

هیئت تمثیلیه آئینده کی ماده مدبیلده مذکور اولدیجی وجهله قونفره طرفندن. منتخب اوصاف لازمه بی جائز اصغری طغور اعظمی اون آلی اعضادین ترکیب ایدر. ایچلریدن بری رئیس اولور. برده هیئت تجریریه سی واردر. مرکزی احوال و حادانه کوزه الکناسب کوره چکی محلدر. شرقی آملطولی و لابارنده موجود تشکیلات مله مزک اسباب بها و دوامنی تأمین و بو حصوده لازملکن تدابیری احضار و بالمله هیات مشکله بی بر فطده جمع و توحید و تمیل ایدرک تشکیلات مذکوره بیئنده کی آهنگ ارنباطی تأسیس و بو صورتله آماله و مقاصد مله نك سرعت و سهولت حصولی تأمین ایدر. هیئت تمثیلیه نظاملمه نك مواد اساسیه سنده مصرح اولان مقصد قطعی ملنك بر نقطه سنی بیله ااهال صایتمك شرطله و طنك تمامیت و ملتزمك استقلالنی تأمین خصوصنده هر درلو تدابیره و مقررات سیاسیة و اجرائیة بی اتخاذه مأذوندر. آنجق مقدرات مملکت و ملت حقتنده مهم و اساسلی مسائله قطعی قرار اتخاذهدن اول هیئت مرکزیه لرك رأینی استحصال ایدر. مقدرات مملکت و ملنی قطعاً تعیین و تنبیت ایدر حک و صعیتلر ایچون دخی صوك و قطعی قراری قونفره مذاکره سی ایله اعطا ایدر. سبیلر. احوال فوق العاده ظهورنده هیئت تمثیلیه عمومی قونفره بی فوق العاده اوله رقی اجتماعه دعوت ایدر. هیئت تمثیلیه عمومی قونفره بی قارشنی بوتون ر سنه لك معاملات و حساباتندن مسؤلدر.

بدنجی ماده به ذیلدر

هیئت تمثیلیه اعصاری بوجه آتی اتخاب اولتور

هیئت تمثیلیه، شرقی آناطولی ولایات والویه مستقله سک قونفرمه ده حاضر بولونان مرخصلری طرفدن منسوب اولدقلری و ولایات والویه مستقله نامنه قونفرمه داخلدن و یا چارجدن و فقط منسوب اولدقلری محلی بحق تمثیل ایدم جک ذواتدن ولایتلر نامنه انتخاب اولنه بحق اصغری بر واعظلی ایکی مستقل لوا نامنه برر مئلدن تشکیل ایدر : اشبو مئللر منسوب اولدقلری ولایت و مستقل لوانک قونفرمه ده خاصو بولونان مرخصلری طرفدن نصابک ایکی منله مساوی ارا نه اولونه بحق نامزدلر میانندن نصابی قدر قونفرمه هیئت عمومیه سنجه تفریق و انتخاب اولور . و هر ولایت و مستقل لوا ناملریسه حائز اکثریت اولانلر هیئت تمثیلیه اعضالی صفتی احراز ایدرلر .

مرخصلری قونفرمه یئنه مامش اولان ولایات والویه نامنه هیئت تمثیلیه میاننه انتخابی ایجاب ایدن اعضالنه و یا خود قونفرمه نك منعقد اولمادیغی بر زمانده هر هانکی بر سیدن طولانی انحلال ایدن اعضالقلره انتخاب اوله حق ذوات ، هیئت تمثیلیه ایله مائد اولدیغی هیئت مرکزیه لر آره سنده بالمخاره تقرر ایندیر بلور . بو تقدیرده ایجاب ایدن اعضایی هیئت مرکزیه لر هیئت اداره لرله بالاستشاره نامزد اوله رق نصابک ایکی مثالی بالانتخاب هیئت تمثیلیه یله برر . وهیئجه ترجیح اولتان ذات مئل صفتی حراز ایدر .

هیئت تمثیلیه شرقی آناطولینک هیئت عمومیه صفتی تمثیل ایدر .
۸ — هیئت تمثیلیه ، هیئت مرکزیه و اداره لر ، مسائل مهمه ده صلاحیتدار کوردیکی ذواتی اعضاسندن عد ایله استشاره ایدم یلیر .
۹ — هیئت اداره و مرکزیه لر بو نظامنامه ایله تعیین وثیت اولتان اساسات و صلاحیت دائره سنده سربسندر .

۱۰. جمیٲك وارداتی استقلالك قدر و منزلتی تقدیر بیوران هر فردك ابراز و اظهار ایله به جکی معاونت تقدیه دن عبارتدر .

۱۱. — اراده ملیه بی حاکم قیله قده کی آمال جمیٲ ، آنجق ملت مجلسك طوبلانهرق حقوق تشریعه و مراقبه سنه تماماً و امنیت و سربستی ایله بالفعل صاحب اولسیله تحقق ایده جکندن بو امنیت مات مجلسك تأییدی اوزرینه جمیٲك آلاجنی وضعیت آتیله قونفره قرار یله تعیین ایدره .

قونفره هیٲتی

6. - Vilâyet kongresi :

a) Makasıdı milliye etrafında daha âm ve şamil bir surette anlaşmak ve tedabiri lâzimeyi ittihaz eylemek üzere senede bir defa Mart, Nisan, Mayıs ayları zarfında vilâyet merkezlerinde bir kongre aktedilecektir. Vilâyet kongresi namile tevsim edilecek olan işbu kongre kaza ve liva heyeti idarelerinden müntahap ikişer azanın iştirâkile in'ikad eder. Vazifesi; vilâyet dahilinde bir senelik mesaii milliye ve netayicini tetkik ve karara rabt ile umumî kongreye ait raporu ihzar ve cemiyetin vilâyetine ait hususî bütçesini tayin ve tesbit eyler. Ve heyeti temsiliyeye ait masarifi ifraz ve irsal eyler.

Umumî kongre

b) Umumî kongre senede bir defa 10 - 23 Temmuz da in'ikad eyler. Mahalli in'ikad heyeti temsiliye ile vilâyet heyeti merkeziyelerinin bildirmesine kararlaştracağı mahaldir. Umumî kongre kaza, liva heyeti idareleriyle müstakil liva ve vilâyat heyeti merkeziyelerince müntehap birer azadan teşekkül eder. Millet ve memleketin mukadderatı hakkında her türlü müzakerat icra ve mukarrerat ittihaz eyler. Heyeti temsiliyenin bir senelik icraat ve teşebbüsâtını tetkik ve neticesine göre hüküm ve kararını ita eder. Ve Heyeti Temsiliyeyi ipka veya tecdiden intihap ve Heyeti Temsiliyenin bütçesini tayin ve kabul eder.

Heyeti Temsiliye azaları kongre müzakeratında iradı kelama salahiyyettar olup itayı reye mezun değillerdir.

7. - Heyeti Temsiliye

Heyeti temsiliye âtideki maddei müzeyyelede mezkûr olduğu veçhile kongre tarafından müntahap evsafi lâzimeyi haiz asgarî dokuz, azamî on altı azadan tereküp eder. İçlerinden biri reis olur. Bir de heyeti tahririyesi vardır. Merkezi ahval ve hadisata göre en münasip göreceği mahaldir. Şarkî Anadolu vilâyetlerinde mevcut teşkilâtı milliyeimizin esbabı beka ve devamını temin ve bu hususta lâzım gelen tedabiri ihzar ve bilcümle heyeti müteşekkileyi bir noktada cem ve tevhid ve temsil ederek teşkilâtı mezkûre beynindeki ahengi irtibatı tesis ve bu suretle amâl ve makasidi milliye'nin sür'at ve suhuleti husulini temin eder. Heyeti temsiliye nizamnamesinin mevadı esasîyesinde musarrâh olan maksadı kat'î millinin bir noktasını bile ihmal etmemek şartile vatanın tamamîyyet ve milletimizin istiklâlini temin hususunda her türlü tedabire ve mukarreratı siyasiye ve icraiye'i ittihaza mezundur. Ancak mukadderatı memleket ve millet hakkında mühim ve esaslı mesailde

kat'î karar ittihazından evvel heyeti merkeziyelerin reyini istihsal eder. Mukadderatı memleket ve milleti kat'iyen tayin ve teşbit edecek vaziyetler için dahi son ve kat'î kararı kongre müzakeresi ile ita edebilir. Ahvali fevkalâde zuhurunda Heyeti Temsiliye umumî kongreyi fevkalâde olarak içtimaa davet eder. Heyeti Temsiliye umumî kongreye karşı bütün bir senelik muamelât ve hesabatından mes'uldur.

Yedinci maddeye zayıdır.

Heyeti temsiliye azaları berveçhi âti intihap olunur.

Heyeti temsiliye, Şarkî Anadolu vilâyet ve elviyei müstakilesinin kongrede hazır bulunan murahhasları tarafından mensup oldukları vilâyet ve elviyei müstakille namına kongre dahilinden veya hariçten ve fakat mensup oldukları mahalli bihakkin temsil edecek zevattan vilâyetler namına birer mümessilden teşekkül eder: İşbu mümessiller mensup oldukları vilâyet ve müstakil livanın kongrede hazır bulunan murahhasları tarafından nisabın iki misline müsavi irae olunacak namzetler meyanından nisabı kadar kongre heyeti umumiyesince tefrik ve intihap olunur. Ve her vilâyet ve müstakil liva namlarına haizi ekseriyet olanlar heyeti temsiliye azalığı sıfatını ihraz ederler.

Murahhasları kongreye yetişememiş olan vilâyet ve elviye namına heyeti temsiliye meyanına intihabı icap eden azalığa veyahut kongrenin mün'akid olmadığı bir zamanda her hangi bir sebepten dolayı inhilâl eden azalıklara intihap olunacak zevat, heyeti temsiliye ile ait olduğu heyeti merkeziyeler arasında bilmuhabere takarrür ettirilir. Bu takdirde icap eden azayı heyeti merkeziyeler heyeti idarelerle bilistişare namzet olarak nisabın iki mislini bilintihap Heyeti Temsiliyeye bildirir. Ve heyetçe tercih olunan zat mümessil sıfatını ihraz eder.

Heyeti Temsiliye Şarkî Anadolunun heyeti umumiyesini temsil eder.

8. — Heyeti temsiliye, heyeti merkeziye ve idareler, mesaili mühimmede salahiyettar gördüğü zevatı azasından ad ile istişare edebilir.

9. — Heyeti idare ve merkeziyeler bu nizamname ile tayin ve teşbit olunan esasat ve salahiyat dairesinde serbesttir.

10. — Cemiyetin varidatı istiklâlin kadr ve menzeletini takdir buyuran her ferdin ibraz ve izhar eyleyeceği muaveneti nakdiyeden ibarettir.

11. — İradei milliyeyi hakim kılmaktaki âmali cemiyet, ancak millet meclisinin toplanarak hukuku teşriye ve murakabesine tamamen ve emniyet ve serbestî ile bilfiil sahip olmasile tahakkuk edeceğinden bu emniyet Millet Meclisiuin teyidi üzerine cemiyetin alacağı vaziyeti âtiye kongre kararile taayyün eder.

Kongre Heyeti.